

İSLAM'DA HAC İBADETİ VE ÖNEMİ

- Hac, sözlükte yönelmek ve ziyaret etmek gibi anlamlara gelmektedir. Terim olarak da Kâbe'yi ve çevresindeki bazı yerleri ibadet amacıyla ziyaret etmeyi ifade eder.
- Gerekli şartları taşıyan her Müslümanın ömründe bir defa bu ibadeti yerine getirmesi **farz**dır.

Haccın farz olduğu kimseler:

- Akıl sağlığı yerinde olanlar
- Ergenlik çağına ulaşmış olanlar
- Seyahat özgürlüğüne sahip olanlar
- Hacca giderken yol güvenliği bulunanlar
- Hac için gereken maddi imkâna sahip olanlar
- Hac yapmasına engel bir hastalığı olmayanlar

• Hac ibadeti, farklı dil ve ırkların aynı amaçla bir araya gelmesini sağlayan bir ibadettir.

• Allah (c.c.) katında mal ve makam gibi farklılıkların önemsiz olduğunun mesajı verilmektedir.

• Hac, mahşerin bir provasını niteliğini taşıdığı için insanın ölümü hatırlamasında büyük etkiye sahiptir.

• İslamiyet'in yayıldığı kutsal toprakların görülmesine imkân sağlar.

HACCIN YAPILIŞI

• Hac, Mekke'deki bazı mekânların belirli günlerde ibadet yapılması ile gerçekleşir. Bu nedenle bazı mekân ve kavramların öğrenilmesi gerekmektedir.

Hac ile ilgili mekânlar:

Mikat sınırı
Hac için uyulması gereken yasakların başladığı Mekke etrafındaki sınırlardır.

Kâbe
Allah'a (c.c.) ibadet için yeryüzünde yapılan ilk mabettir. Aynı zamanda "Allah'ın evi" anlamına gelen **Beytullah** da denilmektedir.

• Mescid-i Haram'ın içerisinde yer alır ve Müslümanların namaz için yöneldikleri kıbledir.

Hacerü'l Esved
Kâbe'nin güneydoğu köşesinde bulunan siyah bir taştır. Cennetten geldiği rivayet edilir.

Zemzem
Hz. Hacer'in oğlu Hz. İsmail (a.s.) için su aradığı anda yerden çıkan kaynak suyudur. Kâbe'nin yanında bulunur.

Safa ve Merve Tepeleri

• Kâbe'nin hemen yanında bulunan, Hz. Hacer'in (r.a.) oğlu Hz. İsmail'e (a.s.) su aramak için çıkıp etrafa bakındığı iki tepedir.

Mina

• Kâbe ile Arafat arasında yer alan şeytan taşlama ve kurban kesme ibadetlerinin yapıldığı yerdir.

Arafat

• Mekke'nin doğusunda bulunan, hacı adaylarının arife günü beklemek için gittikleri, mahşer meydanını andıran yerdir. Burada öğle ve ikinci namazları birlikte kılınır.

Müzdelife

• Arafat ile Mina arasında yer alan bir yerdir. Hacı adayları burada bir miktar dururlar ve şeytan taşlamak için taş toplarlar. Akşam ile yatsı namazları burada birlikte kılınır.

Hac ile ilgili bazı kavramlar:

İhram

• İhram, haram kılmak, yasaklamak, kendini sakındırmak gibi anlamlara gelmektedir.

• Hac ibadeti yapılırken bazı davranışların belirli bir süreliğine yasak olması anlamına gelmektedir.

Bazı ihram yasakları

- Koku sürünmek
- Saç ve sakal tıraşı olmak
- Tırnak kesmek veya oje sürmek
- Kötü söz kullanmak veya kavga etmek

• Bu yasakların başladığı sınırlara **mikat**, iki parçadan oluşan dikişsiz beyaz elbiseye de **ihram kıyafeti** denilir. Kadınlar bu kıyafet ile değil günlük kıyafetleri ile ihrama girerler.

Not: İhrama girmek belirtilen o beyaz elbisenin içine girmeyi değil, yasakların uygulanmaya başlamasını ifade eder. İhramdan çıkmak için erkekler tıraş olurken kadınlar saçlarının ucundan bir miktar kestirirler.

Not: Ramazan ayında oruçlu iken nasıl bir miktar yeme ve içmeden uzak duruyorsak ihramlıyken de bir süre bazı yasaklara uymak zorunda kalırız. Mikat sınırı da oruç ibadetinin başladığı imsak ile ilişkilendirebilir.

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Bu içerik [@Din ve Kültür](#)'ün katkılarıyla hazırlanmıştır.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.

Telbiye

- İhram'a giren kimselerin Kâbe'ye varıncaya kadar yol boyunca ettikleri bir duadır. Bu duaya Kâbe'ye varılınca son verilir.

“Lebbeyk Allâhümme lebbeyk! Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk! İnnel-hamde ve'n-nîmete leke ve'l-mülk. Lâ şerîke lek!”

“Buyur Allah'ım buyur! Senin hiçbir ortağın yoktur. Allah'ım buyur! Hamd sana mahsustur. Nimet de senin, mülk de senindir. Senin hiçbir ortağın yoktur.”

Tavaf ve Şavt

- Kâbe'nin köşesinden başlayarak yedi defa Kâbe'nin etrafında dönerek gerçekleştirilen ibadettir. Her bir dönüşü şavt denilir.

- Tavaf esnasında Allah'a (c.c.) dua edilir ve O'ndan başlanma dilenir ve Kur'an okunur.

Sa'y

- Safa ile Merve tepeleri arasında yedi kez hızlı adımlarla gidip gelmeyi ifade eder. Bu olay Hz. Hacer'in oğlu Hz. İsmail (a.s.) için su araması olayını hatırlatır.

Vakte

- Hacı adayları Kurban bayramı arifesinde Arafat Dağına çıkarlar ve öğlen vaktinden akşam vaktine kadar burada beklerler.

- Daha sonra Müzdelife'ye geçen hacı adayları kurban bayramının birinci günü güneş doğana kadar burada beklerler. Mahşer meydanını andıran bu **bekleyişe** vakfe denilmektedir.

Haccın Farzları

Mikat sınırında ihrama girmek

Arafat'ta vakfe yapmak

Ziyaret tavafı yapmak

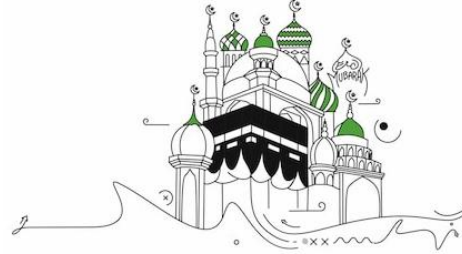
Haccın farz olduğunu ifade eden ayetler

“Onda apaçık deliller, Makam-ı İbrahim vardır. Oraya kim girse, güven içinde olur. Yolculuğuna gücü yetenlerin haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse (bu hakkı tanınmazsa), şüphesiz Allah bütün âlemlerden müstağnidir. (Kimseye muhtaç değildir, her şey O'na muhtaçtır.)”

(Âl-i İmrân suresi, 97. ayet)

“İnsanlar arasında haccı ilan et ki, gerek yaya olarak, gerek uzak yollardan gelen yorgun develer üzerinde sana gelsinler.”

(Hac suresi, 27. ayet)

HACCIN YAPILIŞI

Arife günü Arafat'ta vakfe yapılır.

Mikat sınırında ihrama girilir.

Müzdelife'de sabah namazına kadar vakfe yapılır ve taş toplanır.

Tıraş olup ihramdan çıktıktan sonra farz olan Ziyaret Tavafı yapılır.

Son olarak bir kez daha sa'y yapılır ve bayramın diğer günlerinde de şeytan taşlanır.

Hac tamamlandıktan sonra Mekke'den ayrılmadan veda tavafı yapılır.

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Bu içerik [@Din ve Kültür](#)'ün katkılarıyla hazırlanmıştır.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.
- Bu dokümanın tüm yayın hakları [mikailokumus.com](#)'a aittir.

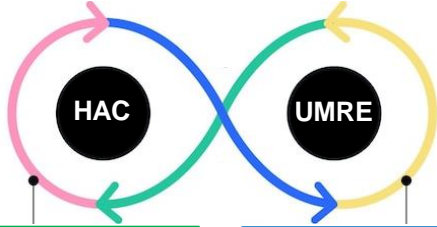
UMRE VE ÖNEMİ

- Hac dönemi dışında ihramlı olarak Kâbe'yi tavaf edip Safa ile Merve arasında sa'y yaptıktan sonra tıraş olmak suretiyle ihramdan çıkarak yapılan ibadettir.
- Umre ibadeti dinen **sünnet** hükmünde olan bir ibadettir. Hac ibadetini yerine getirme fırsatı bulamayan Müslümanlar umre yaparlar.

UMRENİN YAPILIŞI

Hac ile umre ibadeti arasındaki farklar

- Farz hükmündedir ve yılın belirli günlerinde yapılır.
- Vakfe, şeytan taşlama ve kurban kesme vardır.
- Yılda sadece bir defa yapılabilir.

- Sünnet hükmündedir ve hac zamanı dışında her zaman yapılabilir.
- Vakfe, şeytan taşlama ve kurban kesme yoktur.
- Bir yılda birden fazla yapılabilir.

KURBAN İBADETİ VE ÖNEMİ

- Kurban sözlükte yaklaşmak ve yakınlaşmak gibi anlamlara gelir. Terim olarak da belirli hayvanları ibadet maksadıyla uygun bir biçimde kesmeyi ifade eder.
- Dinen zengin kabul edilen akıllı ve ergenlik çağına girmiş Müslümanların her yıl kurban kesmesi **vaciptir**.
- Kurban ibadeti insanın sevdiği şeyi Allah (c.c.) yolunda feda etmeyi ve Allah'a (c.c.) tam bir teslimiyet ile boyun eğmeyi temsil eder.
- Kurbanın Kurban bayramı namazından sonra bayramın üçüncü gününe kadar kesilmesi gerekir. Bu hayvanın herhangi bir özrünün de bulunmaması gerekir.
- Kurban, bu işi iyi bilen kişi tarafından kurbanın ayakları ve yüzü kibleye gelecek şekilde sol tarafına yatırılarak kesilmesi gerekir.
- Kurban kesmeden önce "**Bismillahi Allahu Ekber**" sözü söylenmeli ve kurbanı keserken ona eziyet etmekten uzak durulmalıdır.

Kurban Edilebilecek Hayvanlar ve Özellikleri

Koyun ve Keçi	Siğır ve Manda	Deve
1 kişi adına kurban edilebilir.	1-7 kişi arasında ortaklaşa kurban edilebilir.	1-7 kişi arasında ortaklaşa kurban edilebilir.
En az 1 yaşını doldurmuş olmalıdır.	En az 2 yaşını doldurmuş olmalıdır.	En az 5 yaşını doldurmuş olmalıdır.

Kurban çeşitleri

- Bir isteğin gerçekleşmesi durumunda kesmek için Allah'a (c.c.) söz verilen ve istek gerçekleştiğinde kesilmesi gereken kurban **Adak kurbanı** denilir.

- Ailelerin çocukları dünyaya geldiğinde Allah'a (c.c.) şükretmek amacıyla kestiği kurban **Akika kurbanı** denilir.

Not: Alevi - Bektaşilik'te ziyaret yerlerine giderken **ziyaret kurbanı**, Muharrem ayında **şükür kurbanı**, ölen bir kimse için **dâr kurbanı**, yol kardeşliği sözü verilirken **mu-sahiplik kurbanı** kesilir.

Not: Alevi - Bektaşilik'te kurban kesilirken edilen duaya **kurban tığlama** (kesme) **duası** edilir.

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Bu içerik [@Din ve Kültür](#)'ün katkılarıyla hazırlanmıştır.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.
- Bu dokümanın tüm yayın hakları [mikailokumus.com](#)'a aittir.

BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. İSMAİL (A.S.)

• Hz. İbrahim (a.s.) eşi Hz. Hacer'den (r.a.) bir çocuğu olması için Allah'a (c.c.) dua etmiş, Allah (c.c.) da onun duasını kabul ederek kendisine Hz. İsmail'i (a.s.) müjdelemiştir.

• Hz. İsmail dünyaya geldikten bir süre sonra yüce Allah Hz. İbrahim'den (a.s.), eşi Hz. Hacer (r.a.) ile çocuğunu Kâbe'nin bulunduğu yere götürüp bırakmasını istemiştir.

• Allah'ın (c.c.) bu emri üzerine Hz. İbrahim (a.s.) çocuğunu ve eşini suyun ve hiçbir yeşil otun bile bulunmadığı yere götürmüş, az miktarda azık ve su bırakmıştır.

• Bu isteğin Allah'tan (c.c.) olduğunu bildiği için Hz. Hacer (r.a.) bu duruma sabır göstermiş, oğlu ile orada beklemiştir.

• Aradan çok fazla zaman geçmeden suları bittiği için küçük bir çocuk olan Hz. İsmail (a.s.) susuzluktan ağlamaya başlamıştır.

• Hz. Hacer (r.a.) oğlu Hz. İsmail'e (a.s.) su aramak için bir **Safa** tepesine bir **Merve** tepesine yedi defa koşarak etrafında su aramış, bir anda çocuğunun yanında zemzem suyunun çıktığını görmüştür.

• Zamanla ticaret için buradan geçen insanlar burada konaklamaya başlamış, uzunca bir zaman sonra da insanlar yavaş yavaş buraya yerleşmeye başlamıştır.

• Hz. İbrahim (a.s.) bir gün oğlunu ve eşini ziyarete gelmiş, Allah'ın (c.c.) emri ile oğlu İsmail (a.s.) ile birlikte Kâbe'yi (**Beytullah**) inşa etmişlerdir.

• Kâbe'nin inşasının ardından yüce Allah insanlara hac ibadetini farz kılmış, yıllar sonra Hz. İsmail (a.s.) peygamber olarak seçilmiştir.

• Ailesine ve beraberindeki insanlara namazı ve zekâtı emretmiş, Allah'ın (c.c.) mesajlarını insanlara ulaştırmak için çaba harcamıştır.

“Hani biz İbrahim'e, Kâbe'nin yerini, “Bana hiçbir şeyi ortak koşma; evimi, tavaf edenler, namaz kılanlar, rükû ve secde edenler için temizle” diye belirlemiştik. İnsanlar arasında haccı ilan et ki, gerek yaya olarak, gerek uzak yollardan gelen yorgun develer üzerinde sana gelsinler.”

(Hac suresi, 26-27. ayetler)

BİR AYET TANIYORUM: EN'AM SURESİ 162. AYET VE ANLAMI

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Okunuşu

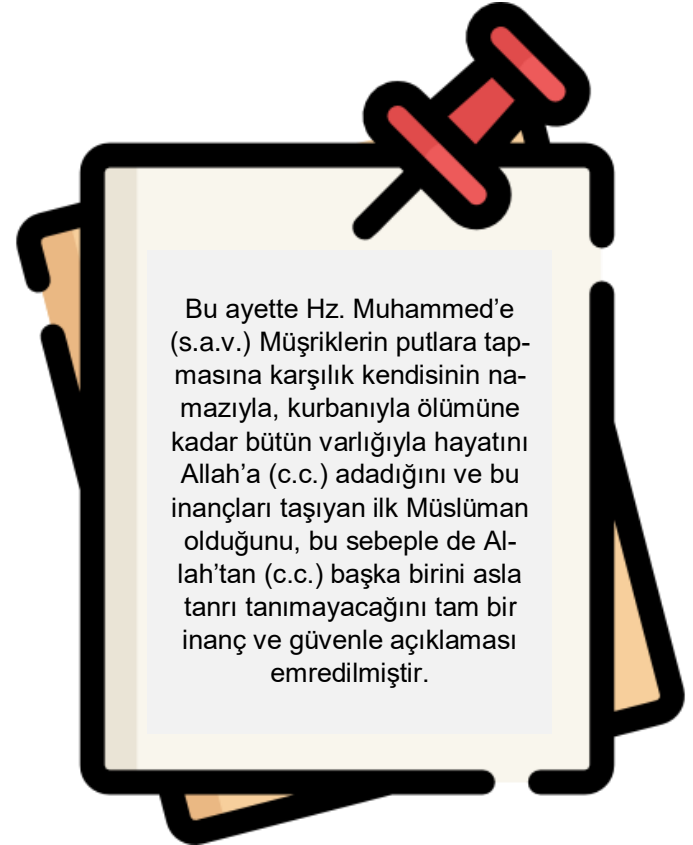
Kul inne salâtî venusukî vemahyâye vememâtî lillâhi rabbi-l'âlemîn.

Anlamı

De ki: “Benim namazım, (her türlü) ibadetim, hayatım ve ölümüm, hepsi âlemlerin rabbi olan Allah içindir.

• Rivayetlere göre Hz. Muhammed (s.a.v) bayram günü iki koç almış, onları kurban etmek için yatırdığında Kur'an'da yer alan bu duayı etmiştir.

• Bu ayette bir Müslümanın ibadet ve bütün benliğini Allah'a (c.c.) adanması gerektiği vurgulanmış, **tevhit** inancının gereği bildirilmiştir.

Bu ayette Hz. Muhammed'e (s.a.v.) Müşriklerin putlara tapmasına karşılık kendisinin namazıyla, kurbanıyla ölümüne kadar bütün varlığıyla hayatını Allah'a (c.c.) adadığını ve bu inançları taşıyan ilk Müslüman olduğunu, bu sebeple de Allah'tan (c.c.) başka birini asla tanrı tanımayacağını tam bir inanç ve güvenle açıklaması emredilmiştir.